

Oponentský posudok

Habilitačná práca: **„Dynamika zmien produkčných a reprodukčných vlastností autochtónneho plemena kúr oravka“**

Predkladateľ: Ing. Cyril Hrnčár, PhD.

Oponent: prof. MVDr. Peter Massányi, DrSc.

Chov hydiny je najekonomickejším a najefektívnejším odvetvím živočíšnej výroby – efektívnosť, relatívna nenáročnosť a dobrá prispôsobivosť robia z hydiny ideálne hospodárske zvieratá. Z tradičných plemien hydiny vzniklo cieľovým šľachtením množstvo nových plemien a farebných rázov, ktoré zaujmú chovateľov nielen svojím tvarom tela a farbou, ale najmä úžitkovosťou. Výrazne sa zvýšila produkcia vajec a intenzita rastu. Moderné hybridy v súčasnosti znášajú vyše 300 vajec počas jednej znášky.

Urýchlil sa nástup pohlavnej dospelosti. U výkrmových plemien sa výrazne zvýšila intenzita rastu a osvalenie najdôležitejších mäsových partií jatočného tela. Na druhej strane sa prispôbovaním úžitkových a exteriérových parametrov potrebám živočíšnej výroby niektoré vlastnosti zhoršili alebo úplne vymizli. Horšia konštitúcia a životaschopnosť prešľachtených zvierat, vyššia vnímavosť, resp. predispozícia na niektoré choroby, strata materinského pudu, strata kvokavosti a orientačnej schopnosti sú následkom cieľenej jednostrannej šľachtiteľskej práce.

Chov hydiny poskytuje hlavne vysokokvalitné hydínové mäso, vajcia a perie. V dnešnej dobe sa čoraz viac fariem a malých hospodárstiev vracia k polointenzívnemu až extenzívnemu chovu hydiny s cieľom získať kvalitnejšie produkty bez zaťaženia zvierat a využiť všetky dostupné krmivá v trvalo udržateľnom režime hospodárenia.

Oravka je naše jediné národné plemeno hrabavej hydiny. Bola vyšľachtená na Slovensku, je prispôbena našim podmienkam a jej chov je nenáročný. Cieľom šľachtenia bolo vytvoriť také plemeno, ktoré by vyhovovalo drsnejším chovateľským podmienkam v horských a podhorských oblastiach. Z tohto pohľadu je zameranie práce zaujímavé a aktuálne.

Habilitačná práca je napísaná na 130 stranách s obvyklým členením, jasné sú formulácie a celkový dojem je pozitívny. Po úvodných myšlienkach nasleduje súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí. Opisujú sa perspektívy využitia lokálnych plemien kury domácej vo svete, pôvod a charakteristika plemena oravka, perspektívy využitia plemena oravka na Slovensku, biologické základy reprodukcie hydiny, produkcie vajec a produkcie mäsa. Prehľad literatúry je kvalitne spracovaný, vyvážený a využíva odkazy na aktuálne literárne zdroje.

Ciele práce sú jasne formulované do šiestich samostatných bodov.

V kapitole „Metodika práce a metódy skúmania“ sa opisuje charakteristika chovného prostredia, biologického materiálu, zabezpečenie výživy chovného krdľa, metodika sledovania ukazovateľov ejakulátov kohútov, zmien vlastností vajec vplyvom ovipozície a veku nosníc, vlastností vonkajšej a vnútornej kvality vajec, jatočných vlastností, zmien pH vo svalovine a chemického zloženia svaloviny.

Výsledky práce sú vhodne kombinované s diskusiou. Postupne sa opisuje hodnotenie ejakulátu kohútov oravky počas produkčného obdobia, vplyvu ovipozície na vlastnosti vajec oravky, zmien vlastností vajec počas znášky, rastová schopnosť plemena oravka, hodnotenie jatočných parametrov po ukončení produkčného obdobia, hodnotenie zmien pH a chemického zloženia prsnej a stehrovej svaloviny. Dosiahnuté výsledky sú vhodne porovnávané s dosiaľ publikovanými prácami. Zoznam použitej literatúry je v súlade so zameraním práce a použitá literatúra je aktuálna.

K práci mám niektoré pripomienky, resp. námety do diskusie:

- aká je charakteristika semennej plazmy vtákov (resp. v porovnaní so semennou plazmou u cicavcov)?
- opíšte objektívne metódy hodnotenia ejakulátov kohútov;
- aké sú požadované normy resp. odporúčania výskytu celkového zastúpenia morfológických zmien spermíí (a porovnanie s ostatnými druhmi hospodárskych zvierat)?
- drobné pripomienky sú uvedené priamo v práci.

Záver

Predložená habilitačná práca „**Dynamika zmien produkčných a reprodukčných vlastností autochtónneho plemena kúr oravka**“ Ing. Cyrila Hrnčára, PhD. je kvalitne spracovaná, zvolená téma je aktuálna, metódy spracovania sú zodpovedajúce a práca prináša zaujímavé poznatky v oblasti chovu hydiny. Stanovené ciele práce boli splnené a sú prínosom pre ďalší rozvoj vedy a výskumu. Habilitačnú prácu odporúčam k obhajobe v študijnom odbore 6.1.4 Špeciálna živočíšna produkcia.

Nitra, 22/01/2020